

DEN OM NATIONALISM, LIVSFARLIGA HISTORIEBRUK OCH HISTORIEN VÄGEN TILL FÖRSONING

Texter till Del 3: Vägen till försoning

Försoning som politisk ambition

Borgmästaren i Foča, Zdravko Krstanović, talar om försoning. Redan där skiljer han sig från de flesta andra politiker i forna Jugoslavien.

Foto: Adam Haglund

Borgmästaren i Foča, Zdravko Krstanović, talar om försoning och redan där skiljer han sig från de flesta andra politiker i forna Jugoslavien. Han ger inte mycket för de nationalistiska strömningar, som runtom i regionen utgör ett politiskt fundament.

– Det blir en ond cirkel. Människors vardag styrs av rädsla; rädsla för att inte få ihop sitt leverne, och rädsla för ”de andra”. Och den som styrs av rädsla är lätt att manipulera, något som politiker här gärna gör. De anspelar på rädslan och utnyttjar den för att stärka sin egen makt, vilket bara leder till ännu mer rädsla och misstänksamhet, och så har vi en negativ spiral som är väldigt svår att bryta.

Foča ligger i Republika Srpska, den del av Bosnien-Hercegovina som har en övervägande serbisk befolkning. Staden har en brutal nutidshistoria – en plats där en lång rad grymheter ägde rum under kriget.

Samtidigt är staden ett exempel på att det finns en annan väg framåt än bitterhet och hat. Zdravko Krstanović har med sin försonande politik och hårda angrepp på nationalismen, lyckats vinna väljarnas förtroende och uppskattning. Han har blivit omvald flera gånger, ofta med över 50 procent av rösterna.

En viss återflyttning av den muslimska befolkningen har skett sedan kriget, men de är långtifrån så många som de var då. Borgmästaren har försökt underlätta processen. Han har sett till att moskéer som raserades under kriget har byggts upp igen, och han har skaffat sig bra relationer med muslimska grannstäder. Han har också öppet verkat för att Foča inte ska vara en stad där krigsförbrytare ska kunna gömma sig.

– Under flera år efter kriget var det här en plats där misstänkta krigsförbrytare kunde leva ganska öppet utan att riskera att gripas och ställas inför rätta. Idag är det annorlunda och vi har samarbetat med både nationella domstolar och FN-tribunalen för att det här inte ska vara en fristad för brottslingar.

Och Zdravko Krstanović gör ingen hemlighet av att han, som en av förgrundsgestalterna för Nya Socialistiska partiet, har nationella ambitioner med sin försonande politik.

– Jag tycker inte att det längre finns några strukturella hinder för försoning mellan serber och bosniaker här i Foča, men försoning är svårt och

DEN OM NATIONALISM, LIVSFARLIGA HISTORIEBRUK OCH HISTORIEN VÄGEN TILL FÖRSONING

tar tid. Människor är fastlåsta i sina egna tankar och vi måste försöka befria dem; visa dem att det är både möjligt och tillåtet att tänka annorlunda. Eftersom jag vinner val med den här politiken så finns det ju uppenbarligen de som håller med. Vi måste stötta dem och ge dem utrymme.